

Arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder 2012

Facts om lovgivning, valg af efterafgrødeart og egenskaber hos sorter på det danske marked.

Indhold

- [Lovgivning vedrørende afgrødetyper](#)
- [Modtagelighed for kålbrok](#)
- [Udsædsmængde og priser](#)
- [Sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder på markedet i 2012 og deres egenskaber](#)

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Den Europæiske Union ved Den Europæiske Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget i finansieringen af projektet.

Lovgivning vedrørende afgrødetyper

Reglerne for pligtige efterafgrøder og alternativer til efterafgrøder, herunder mellemafgrøder, fremgår af "[Veiledning om gødsugning og harmoniregler](#)". Planperioden 1. august 2011 til 31. juli 2012¹, afsnit 5, side 46-56. Reglerne for pligtige mellem- og efterafgrøder er uændrede bortset fra en præcisering af, hvad der forstås ved en vellykket mellemafgrøde. Reglerne er nærmere beskrevet i [Regelinfo nr. 108](#) på Landbrugsinfo.

Afgrødetyper, der kan medregnes som pligtige efterafgrøder er:

- Udlæg af græs (rent græs uden kløver), korsblomstrede afgrøder og cikorie
- Korn og græs sået før eller efter høst, dog senest 1. august
- Korsblomstrede afgrøder sået før eller efter høst, dog senest 20. august
- Frøgræs, der efter høst fortsætter som efterafgrøde

Mellemafgrøder er afgrøder, der etableres før dyrkning af vintersædsafgrøder og skal bestå af olieræddike, gul sennep eller frøgræs. Der skal udlægges 2 ha mellemafgrøder for at erstatte en 1 ha efterafgrøde.

- I [Plantentyt nr. 631](#) er beskrevet strategier for valg og dyrkning af mellem- og efterafgrøder i 2012.
- I [Plantentyt nr. 633](#) er beskrevet, hvordan efterafgrøder etableres.
- I [Plantentyt nr. 635](#) er beskrevet, hvordan mellemafgrøder etableres.

Valg af efterafgrøder kan ske ud fra tabel 1 for efterafgrøder sået inden 20. august. For at korsblomstrede efterafgrøder kan tælle som pligtig efterafgrøde, skal den være etableret inden 20. august. Tilsvarende skal korn og græs være sået før 1. august.

Mellemafgrøder skal etableres efter normale driftsmæssige principper senest den 20. juli, og må tidligst nedmuldes eller nedvisnes den 20. september.

Tabel 1. Valg af efterafgrøde ved såning før 20. august.

Sædskifte	Efterafgrøde	1. års og flerårs eftervirkning, kg N pr. ha ¹⁾		
			Sandjord	Lerjord
Hyppig rapsdyrkning eller kartoffeldyrkning	10-12 kg olieræddike (Olieræddike opformerer kålbrok mindre end gul sennep).	1. års Flerårs	10-25 15-30	0-25 15-30
Ingen raps i sædskiftet og uden hyppig roedyrkning	4-5 kg vinterraps 7-8 kg gul sennep 10-12 kg olieræddike	1. års Flerårs	10-25 15-30	0-25 15-30
Hyppig roedyrkning	7-8 kg gul sennep (nematoderesistente) sorter: Se tabel 2	1. års Flerårs	10-25 15-30	0-25 15-30
	11-12 kg olieræddike (nematoderesistente) sorter: Se tabel 2			

¹⁾ Flerårs eftervirkning er den samlede eftervirkning, der kommer i afgrøderne i 5 år efter opløjning.

I sædskifter med kartofler kan olieræddike anvendes som efterafgrøde, mens sennep ikke anbefales pga. risikoen for øget angreb af rodflitsvamp. Ingen af olieræddikesorterne er resistente mod alle fritlevende nematoder, og derfor skelnes der ikke mellem olieræddikesorterne.

[Til top](#)

Modtagelighed for kålbrok

Korsblomstrede efterafgrøder kan opformere kålbrok. Der er gennemført en [tysk undersøgelse](#) af sennep og olieræddikes modtagelighed for kålbrok. Resultaterne viser, at olieræddike er væsentligt mindre følsom over for kålbrok end sennep. Undersøgelsen viser også, at der er forskelle mellem sorterne. I en anden tysk undersøgelse fra [Bayerische Landesanstalt für Landwirtschaft](#) er modtageligheden for kålbrok hos sorter af gul sennep, olieræddike, vinterraps, vinterrybs og honningurt undersøgt. Modtageligheden for kålbrok i nogle sorter af olieræddike er undersøgt i væksthuss i [Holland](#). I undersøgelsen blev de afprøvede sorter af olieræddike ikke eller kun lidt angrebet af kålbrok.

Læs mere om forskellige efterafgrøder i pjecen [Efterafgrøder – Hvilke skal jeg vælge?](#)

Læs mere om den praktiske håndtering af efterafgrøder i dyrkningsvejledningen "[Efterafgrøder](#)" og om mellemafgrøder i dyrkningsvejledningen "[Mellemafgrøder](#)" (kræver [abonnement](#) – husk at logge ind).

[Til top](#)

Udsædsmængde og priser

Udsædsmængde (kg pr. ha) = Ønsket plantetal (pr. m²) x TKV (g/1000 frø)/fremspiringspct.

Plantetal:	
Såning før høst:	50-70 planter pr. m ²
Såning efter høst:	70-100 planter pr. m ²

Pct. fremspiring:	
Såning før høst:	35
Såning efter høst:	70

Priser: (afhænger af mængder, individuelle aftaler mm.)	
Olieræddike:	15-35 kr./kg afhængig af sort
Gul sennep:	Ca. 15 kr./kg

[Til top](#)

Sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder på markedet i 2012 og deres egenskaber

I tabel 2 er vist arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder, som er tilgængelige i betydelig mængde på det danske marked i 2012. I tabellen er også vist vigtige egenskaber ved de enkelte sorter. Oplysningerne i tabellen stammer fra den tyske sortsoversigt og fra forædlerne af de enkelte sorter.

I 2010 og 2011 er der i samarbejde med lokale foreninger og de berørte firmaer gennemført afprøvning af forskellige sorter af olieræddike, gul sennep og vinterraps. Der er udarbejdet en rapport "Forsøg med arter og sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder 2011", hvor resultaterne er beskrevet i deres helhed.

Tabel 2. Sorter af korsblomstrede mellem- og efterafgrøder på det danske marked i 2012. Sorternes egenskaber er angivet ved en karakter fra 1 til 9. Karaktererne placerer sorterne i forhold til hinanden inden for den enkelte art. Oplysningerne stammer fra den [tyske sortsoversigt](#) og fra forædlerne af de enkelte sorter.

Art	Sort	Resistens mod roecyste-nematoder ¹⁾	Vækst ²⁾	Tendens til bloms-tring ²⁾	Tendens til at gå i leje ²⁾	Typisk frøvægt, TKV (g/1000 frø) ³⁾	Udsæd, kg pr. ha	Forhandler
Olieræddike	Akiro	Nej	7	6	4	-	-	Dlg
Olieræddike	Apoll	Nej	6	6	5	10,5-11,5	10-12	Nordic Seed, DLAGroup
Olieræddike	Arena	Ja - kategori 2	7	9	6	11-12	-	LINDS, DLF Nordic Seed, DLAGroup
Olieræddike	Arena Pilleret	Ja - kategori 2	7	9	6	18-20	-	DLF
Olieræddike	Brutus	Nej	6	4	2	12-14	-	Hunsballe
Olieræddike	Cassius	Ja - kategori 2	6	3	3	10,5-11,5	10-12	Dlg Nordic Seed, DLAGroup
Olieræddike	Comet	Ja - kategori 1	5	4	3	-	-	Dlg DLF
Olieræddike	Corporal	Ja - kategori 1	5	4	3	14-16	25-29/15-18	Dlg
Olieræddike	Dacapo	Ja - kategori 2	6	4	2	-	-	Dlg
Olieræddike	Defender	Ja - kategori 2	5	3	2	13-14	10-12	DLF
Olieræddike	Ikarus coated	Nej	6	6	4	20-21	14-16	Nordic Seed, DLAGroup
Olieræddike	Litina	Nej	-	-	-	11-12	-	DLF
Olieræddike	Lunetta	Nej	6	5	3	8-10	14-16/10-12	Dlg
Olieræddike	Lunetta coated	Nej	6	5	3	20-21	16-24	Dlg
Olieræddike	Maximus	Ja - kategori 1	5	3	2	10,5-11,5	10-12	Dlg Nordic Seed, DLAGroup
Olieræddike	Radical	Ja - kategori 2	5	3	2	13-15	-	DLF
Olieræddike	Reset	Ja - kategori 1	4	3	2	11-12	-	Hunsballe
Olieræddike	Rimbo	Ja - kategori 2	5	4	3	13-15	-	LINDS
Olieræddike	Rutina	Nej	6	6	4	10,5-12	10-12	DLF Nordic Seed,

								DLAGroup
Olieræddike	Siletina	Nej	7	6	4	11-13	10-12	Nordic Seed, DLAGroup
Olieræddike	Xcellent	Ja - kategori 2	6	3	2	18		Hunsballe
Gul sennep	Accent	Ja - kategori 1	6	4	3	6-8	10-12/8-10	Dlg
Gul sennep	Achilles	Ja - kategori 1	6	4	2	7-8	-	DLF
Gul sennep	Braco	Ja - kategori 2	8	7	7	7-8	-	DLF
Gul sennep	Cover	Nej	6	4	2	6-8	10-12/8-10	Dlg
Gul sennep	Litember	Nej	7	5	3	-	-	Hunsballe
Gul sennep	Luna	Ja - kategori 2	5	4	4	6-8	10-12	Dlg
Gul sennep	Medicus	Ja - kategori 2	6	4	3	5,5-6,5	8-10	Nordic Seed, DLAGroup
Gul sennep	Nitron	Nej	-	-	-	6-8	-	Dlg
Gul sennep	Passion	Ja - kategori 2	6	4	2	-	-	Hunsballe
Gul sennep	Sirtaki	Ja - kategori 2	6	3	4	-	-	Hunsballe
Gul sennep	Valiant	Nej	8	7	7	7-8	-	DLF
Mark/foderradise	Strukturator	Nej	-	2	-	18	10-12	Dlg Nordic Seed, DLAGroup
Foderraps	Licapo	-	-	-	-	-	-	Dlg

1) Kategori 1 har mere end 90 pct reduktion af roecystenematoder. Kategori 2 har 70-90 pct. reduktion af roecystenematoder

2) Karakter fra 1 til 9, hvor 9 er mest udpræget

3) TKV bør være mindst 15 for at kunne sprede på 24 m spredeafstand.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.

[Til top](#)